

Aan
Ministerie van EL&I
t.a.v. de Staatssecretaris

Van
IVN afdeling Aa en Hunze

Gieten, 17 november 2011

Betreft: Reactie op wetsvoorstel "Wet natuur"

Excellentie,

Het bestuur van de afdeling Aa en Hunze van het IVN heeft met verbijstering kennisgenomen van het wetsvoorstel "Wet natuur" en de bijbehorende Memorie van Toelichting. Verbijstering omdat naar onze verwachting de ongewijzigde invoering van deze wet desastreuze gevolgen zal hebben voor de natuur in Nederland en daarbuiten.

In onderstaande reactie wordt, zonder uitpuittend te willen en kunnen zijn, op een aantal zaken nader ingegaan. De reactie is hoofdzakelijk gebaseerd op hetgeen in de Memorie van Toelichting van de wet is opgenomen en wel in Hoofdstuk 2.

Algemeen.

Met name voor de instandhouding van de huidige biodiversiteit biedt de wet, door dit alleen over te laten aan internationale bepalingen, onvoldoende mogelijkheden.

Sterker nog, door het huidige beschermingsregime voortvloeiend uit de Natuurbeschermingswet en de Flora- en faunawet los te laten, zullen meer en meer gebieden en soorten worden aangetast in hun voortbestaan als zodanig en zal de biodiversiteit verdwijnen.

Het voorstel stelt immers economie boven natuur; economische activiteiten mogen vooral niet worden gehinderd door beschermwaardige natuurwaarden. Het kabinetsbeleid is te eenzijdig gericht op schaalvergroting en bedrijfsmatigheid in de landbouw, op mobiliteitsinfrastructuur en bedrijvigheid en te weinig op de andere vormen van werkgelegenheid en inkomsten in het landelijk gebied.

Een visie die wij niet delen. Zijn er nog niet genoeg lege industrieterreinen en kantoorpanden in Nederland zo vragen wij ons af?

Vooral in het landelijk gebied vormt de natuur ook een economische waarde, zoals gezondheid, werkgelegenheid, recreatie en dergelijke. In de gemeente Aa en Hunze verdient 11 tot 18 % van de beroepsbevolking zijn inkomen met recreatie.

Door de eisen die thans nog uit een oogpunt van de Natuurbeschermingswet gelden los te laten, ten faveure van zogenaamde belangrijke projecten op ruimtelijk gebied, zal de natuurwaarde verder achteruit hollen. Gebieden en soorten in het wild levende dieren, worden door deze beleidswijziging ernstig bedreigd.

Rentmeesterschap, duurzaamheid en betrouwbaarheid van de overheid komen hiermee eveneens te vervallen. Economische activiteiten die een beslag leggen op de schaarse ruimte krijgen voorrang, zo blijkt uit de memorie van toelichting. Gebieden en soorten worden in de nieuwe wet alleen nog beschermd als dit vereist is ingevolge de Vogel- en/of Habitat richtlijnen; andere beschermwaardige gebieden en soorten vallen buiten de boot. Bescherming via het omgevingsrecht, zoals volgt uit de onderhavige wetsvoorstel, is in dit verband te weinig; veel te weinig. Zeker nu de ruimtelijke plannen daarvoor niet op orde zijn en de Wet Ruimtelijke Ordening niet die bescherming kan bieden die de huidige Natuurbeschermingswet biedt.

Wij vragen ons bovendien af wie er behoefte heeft aan toekomstige werkgelegenheid. Zonder instroom van mensen van buiten Nederland is er reeds nu krapte op de arbeidsmarkt. Wie heeft er, behalve de sterk gesubsidieerde landbouw sector, behoefte aan nog meer aardappelen, bieten en melk, waarvoor wegens de huidige overproductie al quoteringsregelingen gelden.

De voorgestelde bevoegdheidsverdeling (van het rijk naar de 12 provincies) sluit volgens het voorstel aan bij huidige inzichten ("decentraal tenzij"). Wij zien een tegengestelde beweging "centraal tenzij". Denk in dit verband aan bv. de vorming van nationale politie, Belastingdienst, etc. Door de bevoegdheden te versnipperen over de 12 provincies wordt nu juist de doelmatigheid niet gediend.

Door de schaars beschikbare financiële middelen ook nog te verdelen over de provincies, met elk hun eigen geldverslindende bureaucratie, komt er nog minder ten goede aan bescherming van de natuur. Bovendien worden de middelen niet meer geoormerkt zodat de natuur per provincie moet concurreren met andere provinciale taken. Voorwaar een doodlopende weg.

Jacht.

De in de memorie genoemde "kleine" uitbreiding van de bejaagbare soorten dient geen ander doel dan de jagers te gerieven. Schadebestrijding door de nieuw aan te wijzen bejaagbare soorten kan immers ook zonder deze als bejaagbaar aan te wijzen. Denk in dit verband aan de huidige wijze van bestrijding van de vos en bepaalde ganzensoorten. De huidige zes als bejaagbare soorten aangewezen dieren (de haas; fazant; patrijs; wilde eend; konijn en houtduif), worden met maar liefst tien soorten uitgebreid, te weten (grauwe gans, Canadese gans, rietgans (wel in mvt, niet in de wet), kolgans, smient, wild zwijn, ree, damhert en edelhert) Hoezo een kleine uitbreiding?

Het vervallen van regels inzake de handel in en het bezit van beschermde soorten komt te vervallen, als zij niet bijdragen een effectieve bestrijding van illegale handel. (blz. 20 Memorie van Toelichting.) Wij vragen ons af hoe en wie vaststelt of er sprake is van illegale handel, nu de bescherming komt te vervallen. Handel in niet beschermde soorten kan per definitie niet illegaal zijn. M.a.w. ook dit is een slecht voorstel. Welk doel wordt met het loslaten van de bescherming gediend?

Ook de mogelijkheid om toch in het beschermingsregime van de reeds aangewezen Natura 2000 gebieden te kunnen ingrijpen, bijvoorbeeld via de Tracéwet, achten wij niet mogelijk, gelet op de Europese regelgeving.

Met welk doel wordt jacht in Natura 2000 gebieden toegestaan? Er zijn daar toch al beheersplannen voor opgesteld, zonder dat de jacht daarin nu een rol speelt.

De voor plannen en projecten verplichte passende beoordeling middels een "kan" bepaling onderdeel te laten uitmaken van de milieueffectrapportage, gaat wat ons betreft te ver. Dit zou verplichtend moeten zijn. De keuze kan in dit soort gevallen evenmin aan de initiatiefnemer worden overgelaten. Deze kan daardoor van geval tot geval beslissen wat in de gegeven specifieke omstandigheden het snelst of het best is om zijn doel te bereiken, wat ten koste gaat van de natuur. De initiatiefnemer is daartoe bij uitstek NIET de aangewezen persoon, gelet op zijn aan de natuur tegengestelde belangen.

Of het niveau van de huidige bescherming van de ecologische hoofdstructuur via bestemmingsplannen kan worden verwezenlijkt, wordt door ons betwijfeld. Zoals reeds eerder opgemerkt, de Wet Ruimtelijke Ordening beschermt andere belangen dan de Natuurbeschermingswet en de Flora- en faunawet. Het gaat bij de ecologische hoofdstructuur om meer dan ruimtelijke bescherming.

Wat is er over van de bescherming (Het is verboden nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren) die artikel 11 van de Flora- en faunawet biedt en van artikel 12 (Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.) ?

Ook de soorten verdeling in de tabellen I, II en III als Bijlagen 3 bij het wetsvoorstel opgenomen zal tot gevolg hebben, dat thans nog algehele bescherming genietende soorten min of meer vogelvrij worden, want per ongeluk doden of verstoren wordt niet langer strafbaar. Denk bijvoorbeeld aan de “das”, de ‘hermelijn” en de “wezel” om maar enkele soorten te noemen.

Al met al is onze conclusie dat dit een zeer slecht wetsvoorstel is. Het zal zeker niet bijdragen aan een adequate bescherming van gebieden en soorten en al helemaal niet aan de biodiversiteit.

Een afschrift van deze reactie is tevens aan de Leden van de Commissie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie van de Tweede Kamer gezonden.

Bestuur IVN afdeling Aa en Hunze
W. Swart, voorzitter.